

Без тебе немає мене
В. Сосюра
і його Марія

Ведучий 12: Хто не захоплювався ніжною і трепетною лірикою Володимира Сосюри

Читець:

Я люблю тебе, друже, за те,
Що в очах твоїх море синіє,
Що в очах твоїх сонце цвіте,
Мою душу і пестить, і гріє.
За волосся твоє золоте,
За чоло молоде і відкрите,
Я люблю тебе, друже, за те,
Що не можу тебе не любити...

Ведучий 13: Протягом усього життя Марія була для поета ідеалом, всепоглинаючою любов'ю і незмінною Музою, тому, і лише їй одній усі найкращі поетові присвяти.

Ведучий 12: Дмитро Павличко, даруючи Марії Гаврилівні збірку своїх поезій «Таємниця твого обличчя», надписав: «Марії Сосюриній, українській Беатріче, з поклоном до її вічної краси і ніжності».

Ведучий 13: Володимир і Марія познайомилися 9 березня 1931 року у день традиційного Шевченківського свята в театрі тодішнього Сталіно (Донецьк). Вона- тендітна, як підліток, дівчина з великими синіми очима і незвичайної краси голосом. Він уже

відомий український поет. На третій день знайомства запропонував одружитися.

Читець:

“Марії”

Якби помножити любов усіх людей,
Ту, що була, що є й що потім буде,
То буде ніч. Моя ж любов – як день,
Не знають ще чуття такого люди.

Якби зібрати з неба всі зірки
І всі сонця з усіх небес на світі, -
Моя любов горітиме яркіш
За всі сонця, на тисячі століть.

Якби зібрать красунь усіх віків,
Повз мене хай ідуть вони без краю, -
Марії я на них не проміняю,
Ні одній з них не вклониться мій спів.

Ведучий 12: Їхнє життя було сповнене радощів і тривог, зневіри і вірності. Пережили страшні тридцять років, шквал репресій, грізні сорокові. Після Перемоги, здавалося, ніколи не повернуться роки переслідувань. Але вірш «Любіть Україну» став приводом до нових звинувачень.

Ведучий 13: Навколо діялося щось неймовірне. Поета звинуватили у націонализмі, сім'ю переслідували. І раптом Марія зникла: не прийшла ночувати додому. В ніч з 18 на 19 листопада 1949 року він написав розпачливого вірша, в якому благословляв свою дружину на любов з іншим

Ведучий 12:

Тобі за щастя днів прожитих,
Тих днів, коли мене любила ти,
Я на уламках мрій моїх розбитих

Бажаю з іншим радості знайти

Ведучий 13: А вранці вже розшукував

Ведучий 12: Марія мала зникнути без усякого розголосу. Дзвінком викликали з дому, коли Володимира Миколайовича не було, попросили підійти до Міністерства держбезпеки і підтвердити особистість однієї людини. Щось штовхнуло її сказати синові, куди вона йде. І тому Марія не зникла безслідно.

Ведучий 13: Але із життя- на 5 років. Спочатку камера-одиночка у підвалі, потім інша камера. Рік чекала вироку. Таборів у її новому житті було 5. Карагандинська область, Карабас, кам'яний кар'єр – добувала сировину для асфальтного заводу. Постійно усіх мучала спрага, води видавали лише по півлітра на день. Взимку їли сніг, влітку припадали до калюж, якщо випадав дощ.

Читець:

Хай тебе немає, але ти зі мною,
Це любов малює образ твій в тиші...
Дивишся на мене з сумом і мольбою,
Плачуть сині очі у моїй душі...

Може й я, кохана, в камері, з тобою,
Й каяття малює тихий образ мій...
Я дивлюсь на тебе з болем і журбою,
Плачуть карі очі у душі твоїй...

Ведучий 12: Чурубай-Нура. Цегельний завод. Працювали вночі, виймали гарячу цеглу з печей, температура в яких понад 900 градусів. Рукавиці горіли на руках...

Ведучий 13: Кемерово, сільськогосподарський табір. Сибірська зима. Викопували з-під снігу картоплю голими руками і ніякого знаряддя було «не положено»

Ведучий 12: Табір на річці Томі. Лісоповал і лісосплав. Рубали величезні кедри, ялини... а потім тягли їх до річки

Ведучий 13: Звільнили після смерті Сталіна. А в серці сумніви: чи ж захоче любити змучену, зранену, постарілу її ніжний поет? І тому повернулась у Київ не до свого дому, звідки вийшла останній раз, а до матері і сестри

Ведучий 12: Невдовзі Володимир Миколайович, її поет, стояв перед нею навколiшки i плакав. Додому приніс на руках.

Читець:

“Марії”

Ти вернулась, нарешті вернулась,
Мов життя усміхнулось мені,
А душа для любові проснулась,
Як до сонця земля на весні.

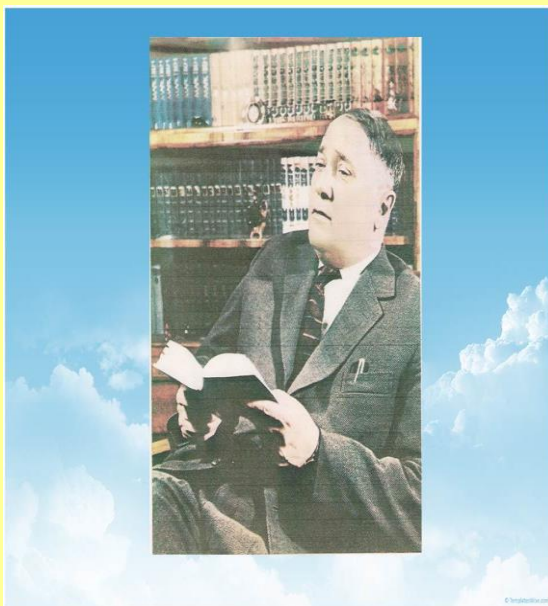
Розгорнулись сувої тумана,
І розвіялась ночі імла.
Скільки мук ти зазнала, кохана,
Скільки сліз ти у тьмі пролила!...

Ними я свою душу тривожу,
Серце в грудях так стомлено б'є.
І дивитись без сліз я не можу
На печальне обличчя твоє.

Але вірю я в щастя безкрає,
Вірю в щастя моє золоте.
Знову зірка моя засіяє,
Знов троянда моя розцвіте.
Коли можна од горя проснутись,
Значить можна радіти ізнов.
Знов пісні мої з серця поллються
Про мою неповторну любов.

Сосюра: «В мої роки я, як юнак, люблю тебе... Моє серце заледеніло без тебе і смислу нема в житті без тебе. Ти все навколо мене і в мені зігріваєш, як весняний теплий вітер....У моїх закоханих очах ти завжди будеш молодого.
У мене так багато для тебе слів-алмазів, слів-квітів. Мені хочеться засипати ними тебе, зацілювати ними тебе, щоб ти вічно жила в моїх піснях...»

Ведучий 13: Листи коханій жінці, десятки невеликих аркушів. Час торкнув їх жовтизною. Та живий трепет живого почуття примушує відступити час.

Сосюра: «Сонечко моє заповітне,
світло моє нескінченне...Моє життя,
коли тебе зі мною нема, безбарвне,
сіреньке і нудне. Без тебе - немає мене.
Так я люблю і жалію тебе Кохана, що
твій біль - мій біль, твої сльози - мої
сльози, твоя радість - моя радість. Мені
нескінченно дорога кожна твоя
клітина, все, з чого ти, - живе в мені...
Моє серце б'ється лише для тебе. Іншої
радості мені немає, як дарувати радість
тобі, бачити, як щасливо сяють сині
озера твоїх очей...

...Без тебе мої думки - як голі дерева, як
торішні листя під снігом... Для мене всі пісні інших поетів про
любов звучать, як пісні про тебе. Із ними зливаються мої пісні,
які живуть лише тобою.»

Ведучий 12: Ці рядки писав не юнак, їх писав уже відомий український поет
Володимир Сосюра своїй дружині Марії на 31 році спільного
життя. Володимир Миколайовичу виповнилося 66 років, Марії
Гаврилівні – 54.

Ведучий 13: Прости, поете, що без твого дозволу посміли підступитися до
чистої криниці твоєї душі Нам так важливо вірити, що від
спалаху любові-не попів, а зоря на все життя.

Ведучий 12: Їхнє кохання, велике й одухотворене, зазнало нелегких
випробувань. Тривала розлука без надії зустрітися в
майбутньому не зломилася їхньої любові. Через усе життя, через
горе й страждання, не розхлюпавши, пронесли вони чисте й
святе у своїх душах...

Без епілогу

Це тихе сяйво над моєю долею –

Воно лишилось на усе життя

Ведучий 14: На любові тримається світ...Тож укладімо цеглинку своєї щирої
взаємної любові у його побудову – нехай він існує вічно!

Ведучий 15: Берізка на горбі вмирала від журби,

Від самоти, від холоду, від стужі.
І раптом Березень, такий натхнений, дужий,
Знайшов її і вимовив: “Люби!”
І враз вона відтала, ожила,
Закучерявилась, зробилась, невпізнанна,
Сережки золотисті одягла
І Березень назвав її “Моя кохана...”.
Вони побралися і Березень пішов,
А до берізки інші залицялись,
Але вона на те лише всміхалась
І ждала Березня, щоб завітчатись знов!

Ведучий 14 : Хай кохання цвіте буйним цвітом у вашій душі , нехай воно
приносить лише найкращі хвилини в житті, нехай буде щирим,
ніжним, вірним і завжди взаємним!

Ведучий 15: Любов... Спробуй осягни її, коли вона, як світ, велика і давня.
Спробуй опиши, коли люди вклали її в одне-однісіньке слово –
любов!

Ведучий 14: Наш вечір завершується. Залишилися останні акорди вічної
пісні любові.

Читець 1:

Любове ніжна,
Я перед тобою
Уклінно так,
Благоговійно так...
Без тебе я з життєвого
Двобою
Не вийшов би
Ніколи і ніяк...
Любове звабна,
Дишу й не надишусь...
Любове мрійна...
П'ю і не нап'юсь...
Тобою я ...
Немов дитина
Тішусь...
Й тобою...
Наче старець,
В двері
Б'юсь...

Читець 2:

Скільки земля летіти
Буде в мої світи,
Буду тебе я любити,
Буду то тебе йти
Росами і снігами,
В будні і свята теж.
Всьому, що є між нами,
Виміру не знайдеш...
Жити нехай допоможе
Це почуття святе,
Жінка, створіння Боже,
Золоте золоте!...

Ведучий 15: Про любов написано багато: це десятки сотні тисяч рядків, продиктованих сильними переживаннями і глибокими роздумами.

Ведучий 14: Та про любов написано мало, мало тому, що кохання невичерпне, як саме життя, невичерпна таємниця жіночого обличчя. У ньому, як в усмішці Джоконди, переплелися усі грані і відтінки жіночого серця. Уся гордість і велич світу – від жінки.

Ведучий 15: І скільки б не було написано про кохання – новизна, драматизм, його чарівність, привабливість будуть невичерпні, доки живе на землі людина, доки б'ється її серце.

Література:

1. Доля. Книга про Тараса Шевченка в образах та фактах – К., 1993
2. Костенко Ліна. Вибране. – К., 1989.
3. Шевченко Т. Три літа: Вибране: Поезії. Драми. Повісті. Листування – К., 1989.
4. Богат Є.М. Что движет солнце и светила. – К., 1986.
5. Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1978. – Т.2